

Wijzigingsplan

Boscompensatie Oudenhorst

Gemeente Utrechtse Heuvelrug

Gemeente Woudenberg

Wijzigingsplan

Boscompensatie Oudenhorst

Gemeente Utrechtse Heuvelrug

Gemeente Woudenberg

Vastgesteld

23 februari 2018

Projectgegevens

TOE02-0253726-01A

TEK02-0253726-01A

REG02-0253726-01A

Datum vrijgave	Opsteller(s)	Projectleider	Vrijgave
08-02-2018	Evt,GvdS	SvE	

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding en doelstelling	1
1.2	Ligging en begrenzing van het plangebied	1
1.3	Geldende plannen	1
1.4	Leeswijzer	2
2	Planbeschrijving	3
2.1	Huidige situatie	3
2.2	Projectbeschrijving	5
2.3	Toetsing aan wijzigingsvoorwaarden	6
3	Algemeen ruimtelijk beleidskader	8
3.1	Provinciaal beleid	8
3.2	Gemeentelijk beleid	10
4	Specifieke regelgeving en beleid	13
4.1	Bodem	13
4.2	Niet-gesprongen Explosieven	13
4.3	Archeologie	14
4.4	Flora en fauna	15
4.5	Kabels en leidingen	17
5	Wijze van bestemmen	18
5.1	Algemeen	18
5.2	Methodiek	18
5.3	Bestemming	18
6	Uitvoerbaarheid	19
6.1	Economische uitvoerbaarheid	19
6.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	19

Bijlagen

Bijlage 1:	Inrichtingsplan, Landschappartners, 25 augustus 2017
Bijlage 2:	Quicksan beschermde natuur Oudenhorst, Natuurbalans – Limes Divergens, 20 juni 2017
Bijlage 3:	Verkennd bodemonderzoek, ATKb, 11 december 2013
Bijlage 4:	Advies archeologische monumentenzorg, gemeente Utrechtse Heuvelrug, 30 juni 2014
Bijlage 5:	Nota van beantwoording vooroverlegreacties, gemeente Utrechtse Heuvelrug, december 2017.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

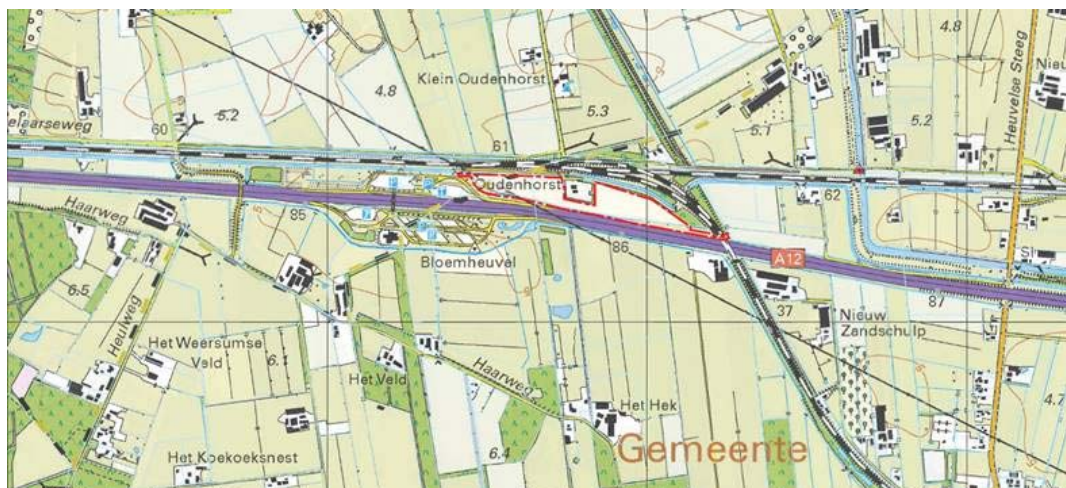
De capaciteit van de A12 tussen Utrecht Lunetten en Veenendaal was niet voldoende voor het verkeer. Om het verkeer voldoende ruimte te bieden is de A12 verbreed. Er extra rijstroken bijgekomen die het verkeer beter laten doorstromen.

Natuur die is opgeofferd voor de wegverbreding is op andere plaatsen gecompenseerd en opnieuw aangelegd. Als basis voor de inpassing in het landschap dient het document 'landschapsplan en compensatievoorstel A12'. De boscompensatie van circa 4 hectare op de locatie ten oosten van de verzorgingsplaats Oudenhorst vormt het sluitstuk van de uitvoering van het landschapsplan.

Voorliggend wijzigingsplan betreft de juridische planologische vertaling van de compensatieopgave voor de locatie ten oosten van de verzorgingsplaats Oudenhorst. Het plangebied is voor het overgrote deel gelegen binnen de gemeente Utrechtse Heuvelrug en een klein gedeelte binnen de gemeente Woudenberg. Voor beiden gemeenten wordt de procedure van het wijzigingsplan doorlopen, als basis hiervoor is één integrale ruimtelijke onderbouwing opgesteld.

1.2 Ligging en begrenzing van het plangebied

Het plangebied is gelegen ten oosten van de verzorgingsplaats Oudenhorst en wordt omsloten door de A12, de spoorlijn Utrecht-Arnhem en de spoorlijn Utrecht-Rhenen. Centraal in het perceel ligt een enclave, waar een woning met tuinen is gesitueerd. Deze woning is aangekocht door Pro-Rail en wordt gesloopt. Dit perceel maakt geen onderdeel uit van het wijzigingsplan. Zie onderstaand een afbeelding van het plangebied.

Plangebied

1.3 Geldende plannen

Het perceel dat wordt ingezet voor de boscompensatie is gelegen binnen de gemeente Woudenberg en de gemeente Utrechtse Heuvelrug.

Een klein gedeelte van het perceel is gelegen binnen het bestemmingsplan 'Buitengebied Woudenberg' (Geconsolideerd: 9 september 2014). De gronden hebben de bestemming 'Detailhandel - Verkooppunt motorbrandstoffen' en de dubbelbestemming 'leiding – hoogspanningsverbinding'.

In de regels van het bestemmingsplan is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor de wijziging van de gronden van agrarisch naar natuur.

Het grootste gedeelte van het plangebied is gelegen binnen de grenzen van het bestemmingsplan 'Buitengebied Leersum 2005, herziening 2009'. Binnen dit plan zijn de gronden bestemd als agrarisch. In de regels van het bestemmingsplan is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor de wijziging van de gronden van agrarisch naar natuur.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een algemene beschrijving van het plan weergegeven. De huidige ruimtelijke en functionele structuur van het gebied en de eventuele verschillen tussen het geldende planologische regime en de toekomstige manier van bestemmen wordt beschreven. Hoofdstuk 3 geeft vervolgens het algemene ruimtelijke beleidskader weer. Het overkoepelende beleid op alle bestuursniveaus en welke invloed dit beleid heeft op het plangebied wordt hier beschreven.

Het volgende hoofdstuk 4 geeft de specifieke wet- en regelgeving weer op de verschillende onderdelen. Te denken valt aan beeldkwaliteit, wonen, bedrijven, verkeer, water, etc. Hierin is alleen het voor het plan relevante beleid opgenomen. Het overige beleid wordt niet benoemd. In hoofdstuk 5 is de juridische uitleg opgenomen van de bestemmingen die in de regels zijn verwoord. Tenslotte geeft hoofdstuk 6 inzicht in de haalbaarheid van het plan. Hier wordt gekeken naar de maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid en ook wordt het aspect handhaving besproken.

2 Planbeschrijving

2.1 Huidige situatie

Het huidige gebruik van de gronden is agrarisch (grasland/akker). Het perceel wordt aan de zuidzijde begrensd door de berm-sloot van de A12. Langs de noordzijde is een bestaande bosrand aanwezig en ligt de Woudenbergse Grift. Centraal in het plangebied is een woning gelegen, (Groep 17, Leersum). Deze woning is onlangs gekocht door ProRail. De huidige bewoners verlaten eind 2017 de woning, die vervolgens wordt gesloopt.

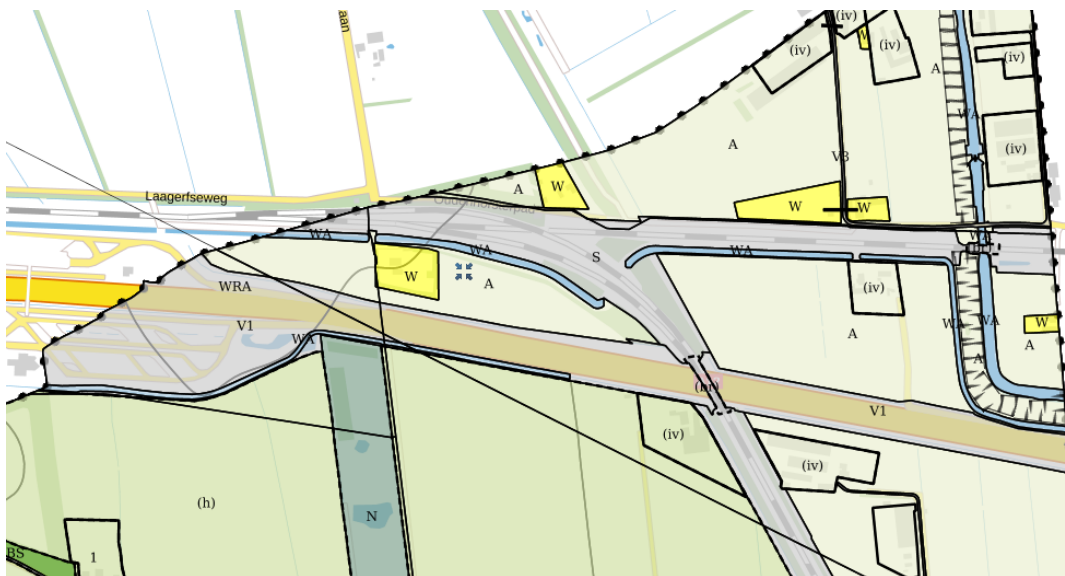
Midden op de locatie mondt een dassentunnel uit die in het kader van de verbreding van de A12 is aangelegd; de dassen worden door middel van een klein wildraaster naar de dassentunnel geleid. Zie onderstaand de luchtfoto van het plangebied.

Luchtfoto huidige situatie plangebied

Bestemmingsplan 'Buitengebied Leersum 2005, herziening 2009'

Voor het grootste gedeelte van het plangebied vigeert het bestemmingsplan 'Buitengebied Leersum 2005, herziening 2009'. Het plangebied is gelegen binnen de bestemming 'Agrarisch gebied'. Zie onderstaand een uitsnede van het vigerende plan.

Bestemmingsplan 'Buitengebied Leersum 2005, herziening 2009'

In dit bestemmingsplan is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor de wijziging van gronden binnen de bestemming 'Agrarisch gebied' naar 'Natuur'. De wijzigingsbevoegdheid luidt als volgt.

Artikel 28 Wijzigingsbevoegdheden - Wijziging natuurontwikkeling

1. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd, de bestemming van gronden als bedoeld in de artikelen:

5 (Agrarisch gebied),

6 (Agrarisch gebied met landschapswaarden),

7 (Agrarisch gebied met landschaps- en natuurwaarden), en

8 (Kwekerijen),

met op de ontwikkelingskaart de aanduiding "zoekgebied natuurontwikkeling" of "ecologische verbindingszone" te wijzigen in de bestemmingen als bedoeld in de artikelen:

9 (Natuurgebied),

10 (Bos), en

11 (Water),

met dien verstande dat het wijzigen uitsluitend mag geschieden ten aanzien van gronden waarvan vaststaat dat:

a. daarop de agrarische bedrijvigheid is of zal worden beëindigd,

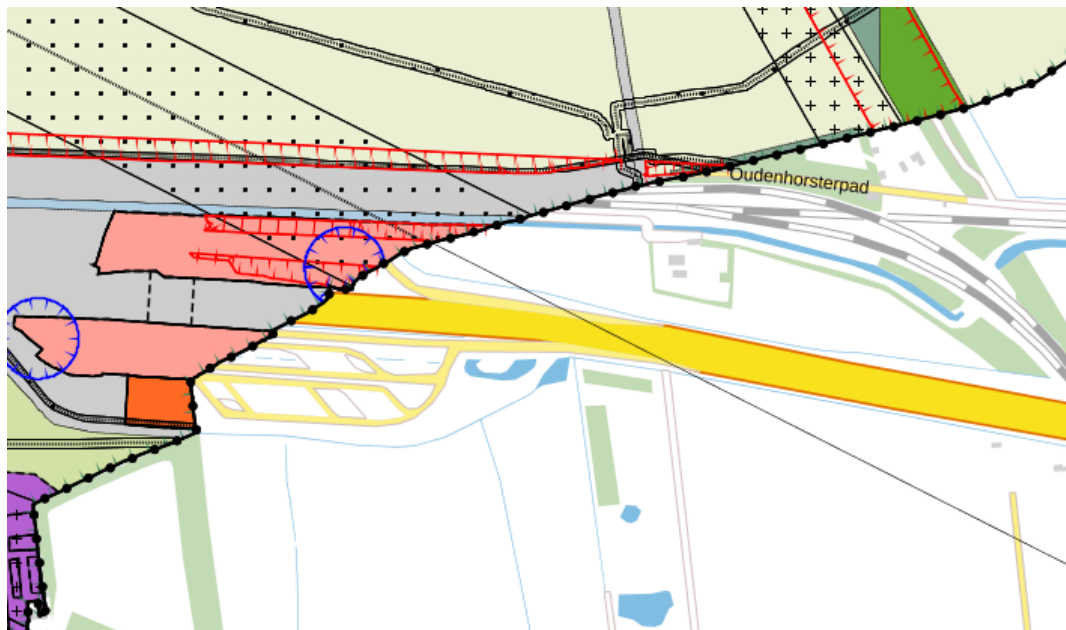
b. de agrarische functie van aangrenzende, niet bij het bedrijf behorende gronden en bebouwing niet onevenredig wordt belemmerd,

c. daar natuurontwikkeling zal plaatsvinden of heeft plaatsgevonden, en

d. de gerechtigden ten aanzien van de betreffende gronden zulks wensen.

Bestemmingsplan 'Buitengebied Woudenberg'

Voor een klein gedeelte van het plangebied vigeert het bestemmingsplan 'Buitengebied Woudenberg' (Geconsolideerd: 9 september 2014). Het plangebied is gelegen binnen de bestemming 'Detailhandel - Verkoop punt motorbrandstoffen'. Zie onderstaand een uitsnede van het vigerende plan.

Bestemmingsplan 'Buitengebied Woudenberg'

In dit bestemmingsplan is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor de wijziging van gronden binnen de bestemming 'Detailhandel' naar 'Natuur'. De wijzigingsbevoegdheid luidt als volgt.

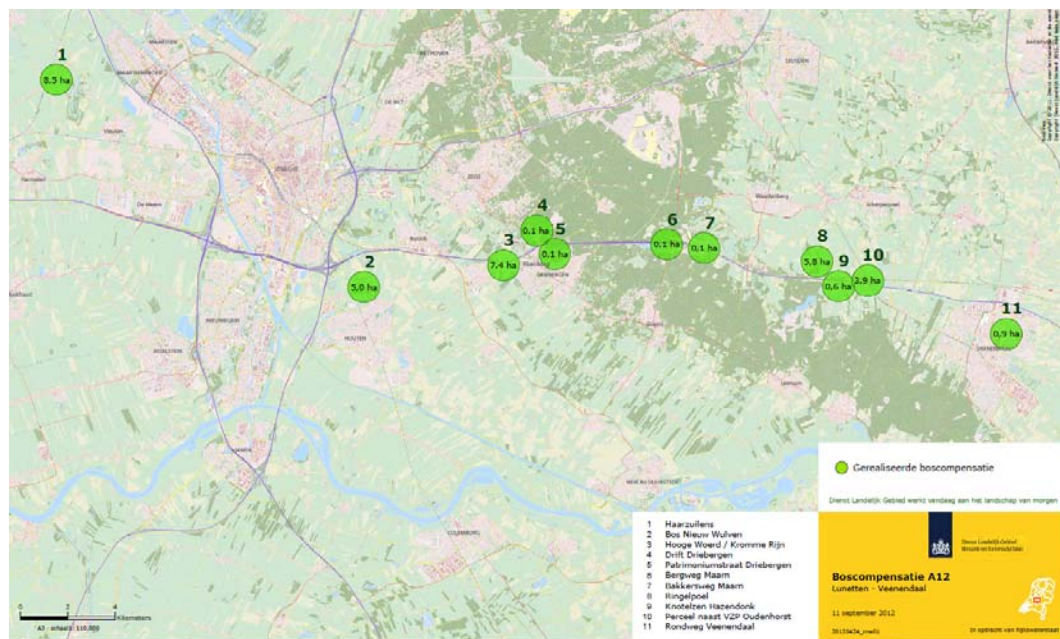
Wetgevingzone – wijzigingsbevoegdheid 3

Burgemeester en wethouders kunnen de bestemmingen van de gronden aangeduid met 'wetgevingzone - wijzigingsgebied 3' wijzigen in de bestemming 'Natuur', mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. het terrein is verworven voor de inrichting als natuurgebied of ecologische verbindingszone, dan wel hebben de eigenaar en gebruiker schriftelijk ingestemd met de natuurontwikkeling;
- b. wijziging leidt niet tot:
 - een onevenredige aantasting van de gebruiks- en ontwikkelingsmogelijkheden van naastgelegen percelen;
 - negatieve effecten op de waterhuishouding; alvorens de wijziging toe te passen vragen burgemeester en wethouders hierover schriftelijk advies van de waterbeheerder.

2.2 Projectbeschrijving

Omdat er natuur is opgeofferd voor de verbreding, is op elf locaties langs de A12 boscompensatie noodzakelijk. Zie onderstaande afbeelding voor de locaties.

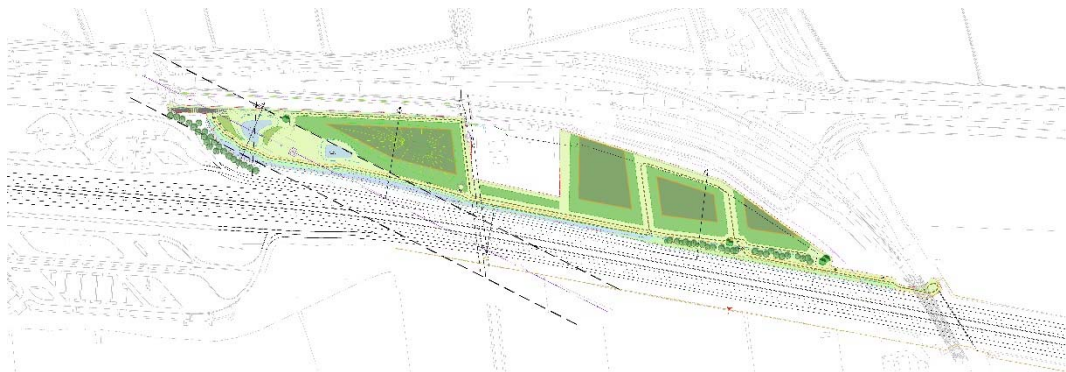

Locaties boscompensatie in het kader van verbreding A12 Utrecht Lunetten - Veenendaal

De boscompensatie van circa 4 hectare ten oosten van de Verzorgingsplaats Oudenhorst (nummer 10 op de kaart) vormt het sluitstuk van de boscompensatie in het kader van de verbreding van de A12. De nieuwe natuur wordt grotendeels als bos gerealiseerd, onder de hoogspanningslijn wordt de compensatie als 'natte natuur' (moeras, natuurvriendelijke oevers en poelen) gerealiseerd. De inrichting bestaat onder andere uit de aanleg van natuurvriendelijke oevers langs de berm-sloot, het graven van enkele poelen en de aanplant van bos / struweel. Tevens worden wildrasters geplaatst. De vrijkomende grond uit de poelen en natuurvriendelijke oevers wordt ter plaatse verwerkt in een flauw glooiende heuvel onder de bosaanplant.

De boscompensatie is gelegen in de Gelderse Vallei. Kenmerkend voor dit gebied zijn de langgestrekte percelen en afwisseling tussen akkers, bospercelen en weiden. De percelering van de nieuwe bosaanplant sluit aan op de lange lijnen uit het landschap ten zuiden van de A12. In de open stro-

ken in het bosgebied worden kruiden en grassen ingezaaid. Deze zones dienen als onderhoudsstrook, maar bieden ook extra meerwaarde voor de natuur. Immers, de bosranden met een goed ontwikkelde mantel- en zoomvegetatie zijn waardevol voor de natuur. Tevens dienen de grazige stroken als foerageergebied voor de das. De kruiden- en grasvegetatie refereren dus aan het langgerekte, noord- zuid georiënteerde, verkavelingspatroon in de omgeving. Het ontwerp versterkt hiermee de landschappelijke kwaliteiten van de Gelderse vallei. Op onderstaande afbeelding is het ontwerp van de boscompensatie weergegeven. Het inrichtingsplan is ook als bijlage bij dit wijzigingsplan opgenomen.

Inrichtingsplan boscompensatie

2.3 Toetsing aan wijzigingsvoorwaarden

Bestemmingsplan 'Buitengebied Leersum 2005, herziening 2009'

Het initiatief voldoet aan de ruimtelijke voorwaarden die zijn opgenomen bij de wijzigingsbevoegdheid in het bestemmingsplan 'Buitengebied Leersum 2005, herziening 2009'. Onderstaand worden de voorwaarden nogmaals puntsgewijs toegelicht. Omzetting van de gronden van agrarisch naar natuur is mogelijk onder de volgende voorwaarden:

- a. daarop de agrarische bedrijvigheid is of zal worden beëindigd
De agrarische bedrijvigheid wordt beëindigd met de realisatie van de boscompensatie.
- b. de agrarische functie van aangrenzende, niet bij het bedrijf behorende gronden en bebouwing niet onevenredig wordt belemmerd.
De agrarische functie van de aangrenzende, niet bij het bedrijf horende gronden en bebouwing, wordt niet onevenredig belemmerd, omdat het perceel volledig wordt omsloten door de A12 en de spoorlijn. Hierdoor heeft het plan geen effect op de omliggende agrarische gronden.
- c. daar natuurontwikkeling zal plaatsvinden of heeft plaatsgevonden;
Het initiatief voorziet in de natuurontwikkeling van circa 4 hectare in het kader van de wegverbreding Utrecht – Veenendaal.
- d. de gerechtigden ten aanzien van de betreffende gronden zulks wensen.
De boscompensatie wordt uitgevoerd in het kader van de wegverbreding Utrecht Lunetten – Veenendaal, waarvan Rijkswaterstaat de opdrachtgever is. De locatie ten oosten van de verzorgingsplaats Oudenhorst is in eigendom van Rijkswaterstaat en aangewezen als locatie voor mitigatie en compensatie van natuurwaarden.

Bestemmingsplan Buitengebied Woudenberg

Het initiatief voldoet aan de ruimtelijke voorwaarden die zijn opgenomen bij de wijzigingsbevoegdheid in het bestemmingsplan 'Buitengebied Woudenberg'. Onderstaand worden de voorwaarden nogmaals puntsgewijs toegelicht. Omzetting van de gronden naar natuur is mogelijk onder de volgende voorwaarden:

- a. het terrein is verworven voor de inrichting als natuurgebied of ecologische verbindingzone, dan wel hebben de eigenaar en gebruiker schriftelijk ingestemd met de natuurontwikkeling;
De boscompensatie wordt uitgevoerd in het kader van de wegverbreding Utrecht Lunetten – Veenendaal, waarvan Rijkswaterstaat de opdrachtgever is. De locatie ten oosten van de verzorgingsplaats Oudenhorst is in eigendom van Rijkswaterstaat en aangewezen als locatie voor mitigatie en compensatie van natuurwaarden.
- b. wijziging leidt niet tot:
 - een onevenredige aantasting van de gebruiks- en ontwikkelingsmogelijkheden van naastgelegen percelen;
De agrarische functie van de aangrenzende, niet bij het bedrijf horende gronden en bebouwing, wordt niet onevenredig belemmerd, omdat het perceel volledig wordt omsloten door de A12 en de spoorlijn. Hierdoor heeft het plan geen effect op de omliggende agrarische gronden.
 - negatieve effecten op de waterhuishouding; alvorens de wijziging toe te passen vragen burgemeester en wethouders hierover schriftelijk advies van de waterbeheerder.
De ontwikkeling voorziet in de realisatie van 4 hectare natuurontwikkeling. Aan de omliggende sloten vinden geen ingrepen plaats. Door de natuurontwikkeling zal het gebiedseigen water langer vastgehouden worden. Door de aanleg van natuurvriendelijke oevers langs de bermsloot van de A12 ontstaat er meer bergingsruimte in deze bermsloot. Er komt geen nieuwe verharding in het gebied. Hierdoor zijn er geen negatieve effecten te verwachten vanuit het aspect 'water'.

3 Algemeen ruimtelijk beleidskader

Voorliggend wijzigingsplan heeft betrekking op de boscompensatie in het kader van de verbreding van de A12 Utrecht Lunetten - Veenendaal. Voor natuurontwikkeling is in de vigerende bestemmingsplannen 'Buitengebied Leersum 2005, herziening 2009' en 'Buitengebied Woudenberg' een wijzigingsbevoegdheid opgenomen. In het kader van die bestemmingsplannen, is reeds een beleidsmatige afweging gemaakt. Het provinciaal en gemeentelijk beleid zijn in de periode na vaststelling van deze bestemmingsplannen op hoofdlijnen ongewijzigd. Geconcludeerd kan worden dat het initiatief past binnen het vigerende beleidskader. Hierna wordt voor de volledigheid aandacht besteed aan het geldende provinciale en gemeentelijke beleid.

3.1 Provinciaal beleid

3.1.1 Provinciale ruimtelijke structuurvisie (PRS)

Op 4 februari 2013 hebben Provinciale Staten de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 vastgesteld en op 12 december 2016 herijkt. In de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (PRS) beschrijft de provincie Utrecht het ruimtelijk beleid voor de periode tot 2028. Daarbij wordt aangegeven welke doelstellingen het provinciaal beleid heeft, welk beleid bij deze doelstellingen hoort en hoe de provincie dit beleid gaat uitvoeren. Met betrekking tot dit laatste speelt ook de Provinciale Ruimtelijke Verordening een belangrijke rol.

De PRS richt zich op de volgende pijlers:

- duurzame leefomgeving;
- Beschermen kwaliteiten;
- vitale dorpen en steden;
- dynamisch landelijk gebied.

De pijler 'beschermen kwaliteiten' is van toepassing, omdat het plangebied is gelegen in het landschap van de Gelderse Vallei. Dit landschap wordt specifiek benoemd in de PRS. Ontwikkelingen binnen dit landschap dienen bij te dragen aan de kernkwaliteiten. De bijdrage van het initiatief aan de kernkwaliteiten van de Gelderse Vallei wordt nader uitgewerkt in paragraaf 3.1.2 'Provinciale ruimtelijke verordening (PRV)'.

3.1.2 Provinciale ruimtelijke verordening (PRV)

Gelijktijdig met de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie hebben Provinciale Staten de Provinciale Ruimtelijke Verordening Provincie Utrecht 2013 in 2016 herijkt. In de PRV is het ruimtelijk beleid van de provincie vertaald in een concreet toetsingskader met regels waar gemeenten bij het opstellen van bestemmingsplannen rekening mee moeten houden.

Het plangebied is conform de PRV gelegen in de Gelderse Vallei. Binnen dit landschap wil de provincie de volgende kernkwaliteiten behouden:

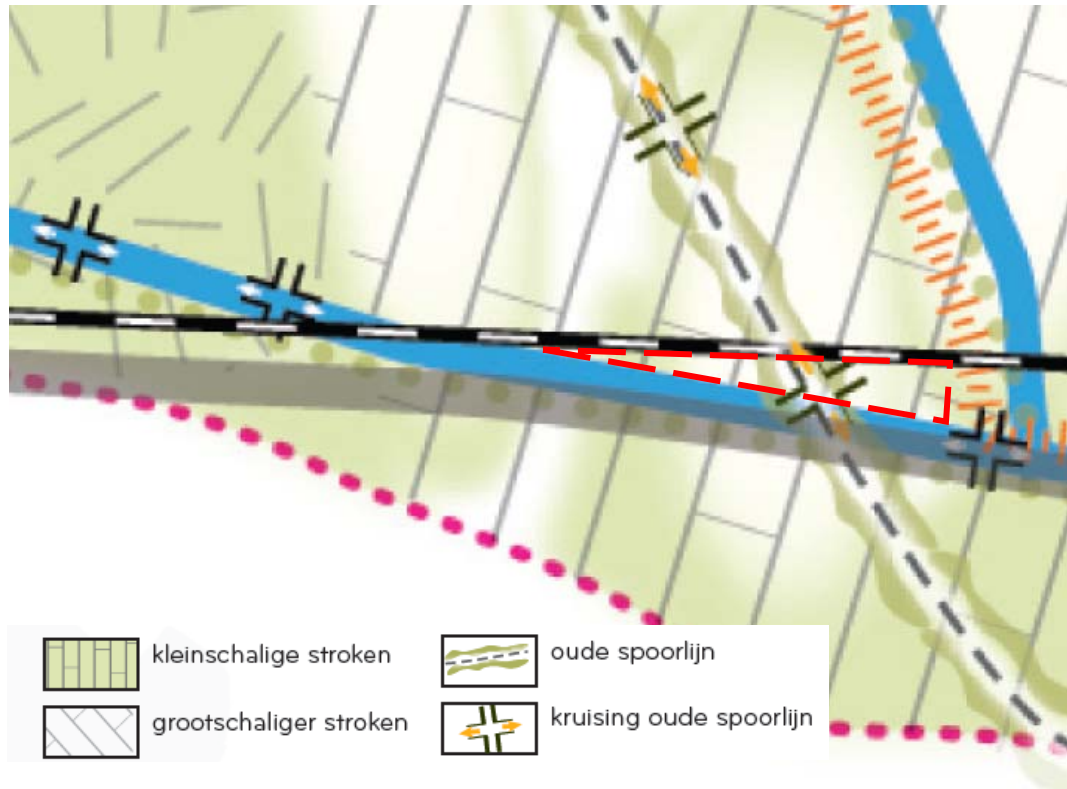
- rijk gevarieerde kleinschaligheid;
- stelsel van beken, griften en kanalen;
- Grebbelinie;
- overgang van Vallei naar stuwwal (luwe Flank).

Deze bovenstaande kernkwaliteiten hebben in de verschillende deelgebieden van de Gelderse Vallei verschillende accenten. In de Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen zijn handvatten opgenomen voor het omgaan met de specifieke waarden van de Utrechtse Landschappen.

De Gelderse Vallei

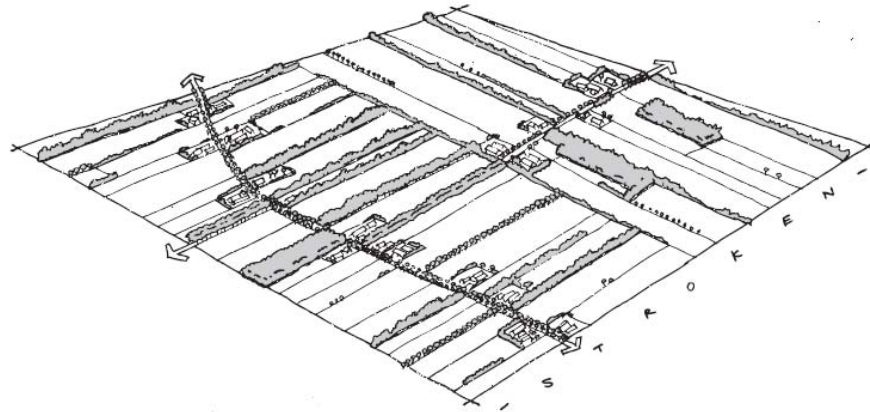
De Gelderse Vallei is onderverdeeld in drie deelgebieden met elk een eigen identiteit:

1. mozaïek;
2. stroken;
3. binnenveld.

Ambitiekaart landschap Gelderse Vallei

Het plangebied is gelegen in deelgebied 2 'Stroken'. In essentie is dit deelgebied een halfopen landschap van langgerekte ruimten, omzoomd door beplante wegen en kavelgrenzen. Een mix van lanen, rijen knotbomen, houtsingels, bospercelen, grasland en maïsakkers zorgen voor een gevarieerd landschapsbeeld.

Deelgebied 'Stroken'

De boscompensatie is gelegen in de Gelderse Vallei. Kenmerkend voor dit gebied zijn de langgestrekte percelen en afwisseling tussen akkers, bospercelen en weiden. Het wijzigingsplan geeft invulling aan dit kenmerkende landschap door tussen de bossen, grassen en kruiden in te zaaien. Deze zones dienen tevens als onderhoudspad en route voor de das. De open stroken met kruiden en grasvegetatie refereren hiermee aan het langgestrekte, noord-zuid georiënteerde, verkavelingspatroon uit de omgeving (ten zuiden van de A12).

Conclusie

De boscompensatie in het kader van de verbreding van de A12 Utrecht Lunetten - Veenendaal versterkt het landschap van de Gelderse Vallei en de essentie van het deelgebied 'stroken'.

3.2 Gemeentelijk beleid

3.2.1 Structuurvisie Utrechtse Heuvelrug

De gemeenteraad heeft op 28 januari 2010 de structuurvisie 2030 'Groen dus vitaal' vastgesteld. De gemeente wil met deze visie de 'kwaliteit van de leefomgeving' en de 'groene positie in de regio' van de gemeente behouden en versterken. Deze ambities zijn in de structuurvisie gebiedsgericht en themagericht uitgewerkt.

Themagericht

De structuurvisie gaat uit van zes gemeentebrede thema's. Per thema wordt de ontwikkelingsrichting voor 2030 uitgewerkt. De voorgenomen ontwikkeling sluit aan bij thema 1 'Natuur over de heuvels'. De gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft onder andere de ambitie om het Natuurnetwerk Nederland binnen de gemeentegrenzen geheel te realiseren, daarbij hoort ook het realiseren van meer samenhang tussen de Utrechtse Heuvelrug en de lage natte gebieden aan weerszijden daarvan. Buiten het Natuurnetwerk Nederland wordt natuurontwikkeling ook gestimuleerd. De boscompensatie sluit daarmee aan op dit thema en versterkt de natuurwaarden buiten de grenzen van het Natuurnetwerk Nederland. Het initiatief draagt hiermee bij aan de uitwerking van de structuurvisie Utrechtse Heuvelrug.

Gebiedsgericht

Conform de gebiedsgerichte uitwerking is het plangebied voor de boscompensatie gelegen in zone 3.3. 'Het lage gebied van Overberg'.

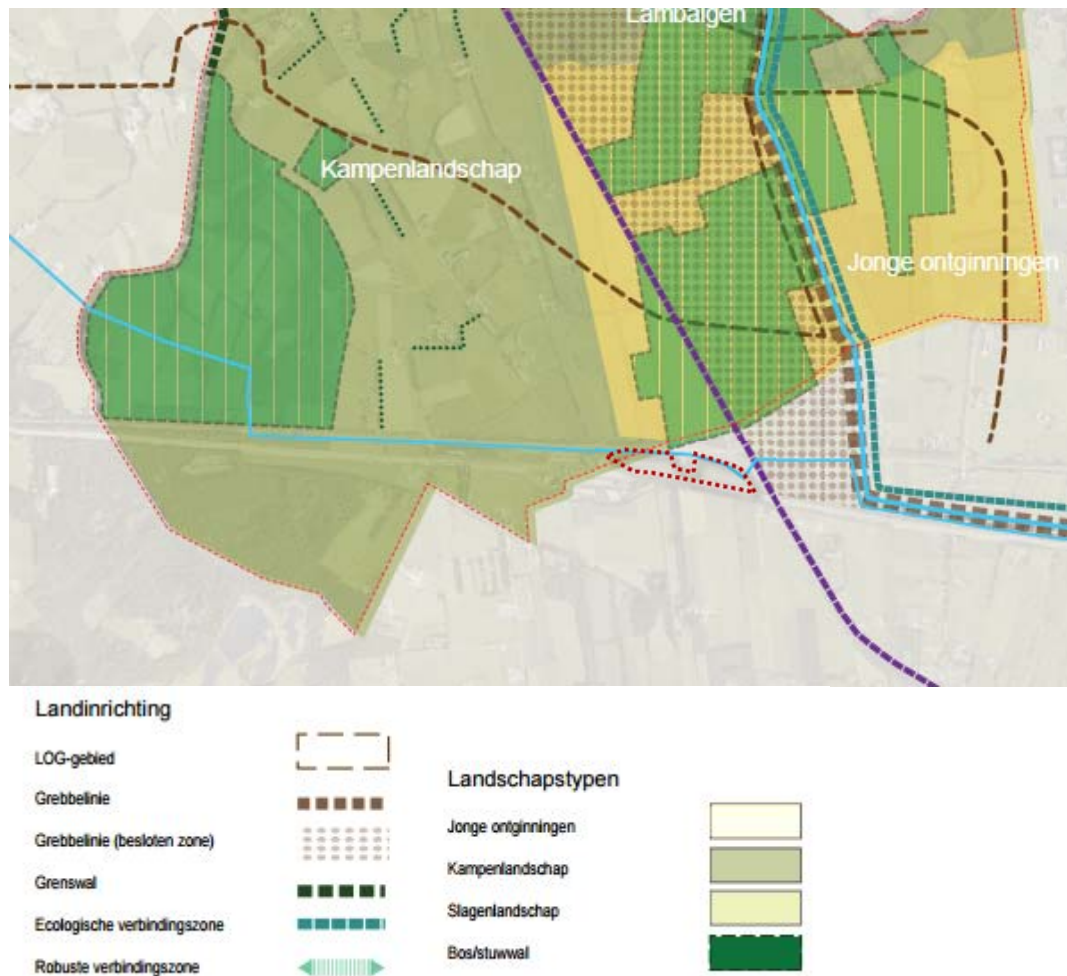
Dit gebied kenmerkt zich door de grootte van de percelen en het overwegend agrarische gebruik van de gronden. Het noordelijk deel is als landbouwontwikkelingsgebied in de reconstructie Gelderse Vallei aangemerkt. Sommige delen zijn heel nat en kennen veel kwel. Het gebied is sterk doorsneden door de A12, de spoorlijn Utrecht – Arnhem en het tracé van de oude spoorlijn Amersfoort – Kesteren (nu vaak de PON-lijn genoemd). Ten zuiden van de A12 is dit gebied belangrijk voor de presentatie van het groene imago.

Gemeente Utrechtse Heuvelrug ziet het gebied ten zuiden van de A12 als een ‘etalage’ met hoge landschapskwaliteiten. Landschapsontwikkeling ten zuiden van de A12 wordt sterk gestimuleerd. Het initiatief is weliswaar ten noorden van de A12 gelegen, maar het inrichtingsplan versterkt de landschapskwaliteiten ter plaatse en sluit daarmee aan op de landschapskwaliteiten aan de zuidzijde van de A12.

3.2.2 Groenbeleidsplan Gemeente Woudenberg

In het Groenbeleidsplan is de algemene visie voor het groen in de gemeente opgenomen, namelijk het streven naar een samenhangende groenstructuur met aandacht voor aantrekkelijk, aange naam, karakteristiek en kwalitatief hoogwaardig groen. De historisch aanwezige groenstructuur in de gemeente Woudenberg is ontstaan door ontginningen in de Gelderse Vallei en wordt begrensd door de stuwwal van de Utrechtse Heuvelrug.

De gemeente Woudenberg heeft de ambitie om het groen op een planmatige en structurele wijze in te richten en te beheren. Daarbij wordt nadruk gelegd op de relatie tussen dorp en landschap en het vergroten van de mogelijkheden voor flora en fauna in de gemeente. Met deze visie wil de gemeente het woon- en leefklimaat, de veiligheid, de herkenbaarheid van de kernen en de aansluiting van het groen op het omringende (natuur-)landschap versterken en waarborgen. Tevens is de evenwichtige verdeling van het groen over het dorp van belang en wordt er met de visie ingespeeld op nieuwe vormen van gebruik en beleving van groen.

Uitsnede kaart groenbeleidsplan Gemeente Woudenberg

Een klein gedeelte van de boscompensatie is gelegen binnen de grenzen van de gemeente Woudenberg. Conform het groenbeleidsplan sluit de boscompensatie aan de westzijde op het kampenlandschap en aan de noordzijde op het slagenlandschap.

De nieuwe natuur wordt grotendeels als bos gerealiseerd, onder de hoogspanningslijn wordt de compensatie als 'natte natuur' (moeras, natuurvriendelijke oevers, poelen en struweel) gerealiseerd. De inrichting bestaat onder andere uit de aanleg van natuurvriendelijke oevers langs de berm-sloot, het graven van enkele poelen en de aanplant van bos / struweel. Tevens worden wild-rasters geplaatst. Het boscompensatie versterkt hiermee de landschappelijke kwaliteiten van het landschap.

4 Specifieke regelgeving en beleid

Voorliggend wijzigingsplan maakt de boscompensatie mogelijk ten oosten van de verzorgingsplaats Oudenhorst. Het plan heeft een beperkte ruimtelijke impact, waardoor het aantal te onderzoeken milieuaspecten beperkt is. Hierna worden de relevantie milieuhygiënische aspecten behandeld.

4.1 Bodem

Door ATKB is een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd voor het gehele plangebied d.d. 11 december 2013. De rapportage is opgenomen als bijlage bij deze toelichting. Onderstaand worden puntsgewijs de belangrijkste conclusies en aanbevelingen uit het verkennend bodemonderzoek toegelicht.

- De bodem op de locatie bestaat tot 60 cm-mv uit sterk siltig zand of sterk zandige klei, vanaf 60 tot 1,5 m beneden maaiveld (maximale boordiepte) is matig tot sterk siltig zand aanwezig. In de opgeboorde grond zijn geen bodemvreemde materialen waargenomen.
- Op het maaiveld en in het opgeboorde materiaal is tijdens uitvoering van het veldwerk geen asbestverdacht materiaal waargenomen. In het opgeboorde materiaal is geen (bijmenging met) bodemvreemd materiaal (waaronder puin) vastgesteld. Daarnaast zijn geen puinlagen waargenomen. Om deze redenen wordt de bodem op de locatie in principe niet verdacht voor verontreiniging met asbest. Om aan- of afwezigheid van asbest in grond met enige zekerheid vast te stellen is altijd een asbestonderzoek conform de NEN 5707 noodzakelijk. Op basis van de verkregen resultaten is hiertoe geen directe aanleiding.
- In zowel de verdachte bodemlaag (0-20 cm-mv) als afperkende bodemlaag (20-50 cm beneden maaiveld) zijn geen OCB-parameters boven de achtergrondwaarde aangetoond. In de bodemlaag tot 20 cm beneden maaiveld is een lichte verontreiniging met PAK vastgesteld, wat mogelijk te relateren is aan een ophooglaag. Aangezien echter verder geen aanwijzingen voor een ophooglaag zijn gevonden, wordt de aanwezigheid daarvan niet aannemelijk geacht. Het licht verhoogde gehalte PAK is waarschijnlijk een toevalstreffer. Het gehalte PAK geeft geen aanleiding tot een nader onderzoek.
- Indien van de locatie grond wordt afgevoerd dient hierbij rekening te worden gehouden met de daarop van toepassing zijnde regelgeving van onder meer de Wet bodembescherming en het Besluit Bodemkwaliteit. De vrijkomende grond is buiten de onderzoekslocatie niet zonder meer herbruikbaar.

Conclusie

Vanuit het aspect 'bodem' zijn er geen belemmeringen aanwezig voor de realisatie van de boscompensatie.

4.2 Niet-gesprongen Explosieven

Door AVG Milieutechniek Heijen BV is een explosievenonderzoek uitgevoerd d.d. 29 januari 2008. De conclusies van dit onderzoek zijn opgenomen in het bodemonderzoek wat is uitgevoerd door ATKB d.d. 11 december 2013. Dit onderzoek is uitgevoerd in het kader van de werkzaamheden aan de A12 tussen Maarsbergen en Veendendaal. Er zijn zeven verdachte gebieden gedefinieerd waar afwerpmunitie, geschutsmunitie en mijnen kunnen worden aangetroffen. Het plangebied van de boscompensatie is niet gelegen in een verdacht gebied.

Conclusie

Vanuit het aspect 'Niet-Gesprongen Explosieven' zijn er geen belemmeringen aanwezig voor de realisatie van de boscompensatie.

4.3 Archeologie

Door gemeente Utrechtse Heuvelrug is een advies archeologische monumentenzorg uitgebracht d.d. 30 juni 2014. Het advies is ook bijgevoegd als bijlage bij deze toelichting. Op het gedeelte van het plangebied dat is gelegen binnen de grenzen van de gemeente Woudenberg, is geen archeologische dubbelbestemming opgenomen. In voorliggende paragraaf worden de belangrijkste conclusies weergegeven.

Op de Beleidskaart archeologie van de gemeente Utrechtse Heuvelrug (vastgesteld 2013) is het plangebied aangegeven met een lage archeologische verwachtingswaarde (beige op onderstaande kaartuitsnede).

Uitsnede beleidskaart archeologie gemeente Utrechtse Heuvelrug

Instandhoudingsbepaling

Artikel 17a lid 1 van de Monumentenverordening stelt dat het verboden is de bodem te roeren dieper dan 30 cm onder maaiveld op terreinen van archeologische verwachtingswaarden. De aanleg van bos verstoort de bodem dieper dan 30 cm onder maaiveld, en is daarmee in strijd met het verbod van de Monumentenverordening.

Vrijstellingen

Artikel 17a lid 2 van de Monumentenverordening geeft echter enkele uitzonderingen op dit verbod. Art. 17a lid 2 onder c stelt dat in gebieden van lage archeologische verwachtingswaarden ingrepen kleiner dan 100.000 m² zijn vrijgesteld van dit verbod. De boscompensatie beslaat circa 4 hectare en is daarmee vrijgesteld van het verbod.

Conclusie

De beoogde plannen vinden plaats in een gebied waar de trefkans op archeologische resten in de bodem niet groot is. Vanuit de archeologische monumentenzorg zijn daarom geen bezwaren of verplichtingen ten aanzien van de boscompensatie

4.4 Flora en fauna

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden. Deze vervangt drie wetten; de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. Provincies bepalen voor hun grondgebied wat wel en niet mag in de natuur. Zij zijn verantwoordelijk voor de vergunningen en ontheffingen. De Rijksoverheid is dan alleen nog verantwoordelijk voor de ontheffingsaanvragen en de gedragscodes. De wet kent twee sporen, namelijk een gebiedsgericht en een soortgericht spoor.

De Wnb richt zich op de bescherming van:

- Natura 2000-gebieden;
- Soorten van de Vogelrichtlijn;
- Soorten van de Habitatrichtlijn;
- ‘andere soorten’ (onderdeel A ‘fauna’ en onderdeel B ‘flora’).

Het NatuurNetwerk Nederland is niet verankerd in de Wet natuurbescherming, maar is opgenomen in het provinciaal beleid.

Door Natuurbalans – Limes Divergens is een Quicksan flora en fauna uitgevoerd d.d. 20 juni 2017. De rapportage is opgenomen als bijlage bij deze toelichting. De belangrijkste conclusies ten aanzien van gebieds- en soortbescherming zijn in onderstaande paragrafen weergegeven.

4.4.1 Gebiedsbescherming

Er ligt geen Natura 2000-gebied binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep. Significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van een Natura 2000-gebied zijn op voorhand uitgesloten. Verdere toetsing en vergunningverlening zijn niet nodig.

4.4.2 Soortbescherming

Binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep kunnen de das en broedvogels voorkomen. De aanwezigheid en de mogelijke negatieve effecten worden onderstaand beschreven.

Broedvogels

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

Aan de oostkant van het plangebied bevindt zich een nest van buizerd. Deze locatie ligt echter buiten het plangebied en ook niet gelegen binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep. Potentieel geschikte broedlocaties voor andere vogels zijn aanwezig in bomen en struiken op de ingreeplocatie, in extensief beheerd grasland, in oevervegetaties langs watergangen, in schuurtjes en in nestkasten.

Negatieve effecten van de voorgenomen ingreep

Gedurende het broedseizoen kan het kappen van bomen en het uitvoeren van graafwerkzaamheden in extensief grasland of ruigte leiden tot beschadiging van nesten van broedende vogels. Het buizerdnest valt buiten de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep.

Voorkómen van negatieve effecten

Om negatieve effecten ten aanzien van broedvogels te voorkomen, dienen de werkzaamheden uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen van aanwezige broedvogels. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wnb. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Als alternatief kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om de ingreeplocatie voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt te maken voor vogels om er te broeden. Dit kan door het rooien van bomen en struiken en het zeer kort houden van overige vegetaties, door het plaatsen

van visuele verstoring of door dagelijkse betreding van de ingreeplocatie. Dergelijke maatregelen dienen uitsluitend voor het voorkómen van vestiging, niet voor het bestrijden van al aanwezige broedgevallen. Op deze wijze wordt voorkomen dat broedvogels gaan broeden op de ingreeplocatie, waarna werkzaamheden ook in het broedseizoen kunnen plaatsvinden.

Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van vogels worden niet overtreden, mits de voorgestelde mitigerende maatregelen worden getroffen. Een ontheffing van de Wnb voor vogels is daarmee niet aan de orde. Vervolgonderzoek is niet noodzakelijk.

De Das

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

In het plangebied zijn sporen van de das aangetroffen. Volgens verwachting aangezien de dassentunnel onder de A12 belopen is. Ten oosten van het plangebied zijn bewoningssporen aangetroffen (zie Quickscan Beschermd Natuur Oudenhorst, Natuurbalans – Limes Divergens 2017). Een burcht is gevonden in het spoortalud, achter de bosstrook aan de noordoostzijde van het gebied. Waarschijnlijk betreft het een kraamburcht. In noordwestelijk richting bevindt zich een vluchtpijp. Verder is een oude, verlaten pijp gevonden. Wissels laten zien dat het plangebied wordt gebruikt als foerageergebied. Aangezien het terrein vrijwel geheel bestaat uit een ruige pitrusvegetatie gaat het om suboptimaal foerageergebied. De open gebieden met graslanden (Z, N en O van het plangebied) vormen veel geschikter foerageergebied en worden als zodanig gebruikt.

Negatieve effecten van de ingreep

Verlies van het plangebied als foerageergebied zou negatief kunnen zijn voor de das. In de planvorming is hier echter rekening mee gehouden. Bij de inrichting wordt naast bos, (secundair) foerageergebied, ook voorzien in grazige stroken door het hele gebied: primair foerageergebied. De stroken vormen optimaler habitat dan in de huidige situatie aanwezig is. Concluderend zijn er dan ook geen negatieve effecten op de das te verwachten.

Voorkómen van negatieve effecten

Bij de uitvoering zal in het oostelijke gebiedsdeel, waar de dassenburcht gelegen is, bij de inrichting rekening gehouden worden met de das. Alle bestaande (bos)begroeiing blijft allereerst gehandhaafd. Op de voormalige maïsakker met pitrus zal voorafgaand aan de bosaanplant de vegetatie geklepeld worden en diep omgeploegd. Daarna vindt de aanplant van relatief groot plantmateriaal plaats en worden de grazige stroken ingezaaid: de snelste manier om leefgebied te creëren. Langs de A12 worden wildrasten geplaatst. De das zit overigens op ruimere afstand van de voormalige akker, in het spoortalud op minimaal 40 meter afstand. Van verstoring is dan ook geen sprake, mede ook omdat de burchten (hoog) in het spoortalud achter de bestaande bosrand zitten.

In een ecologische werkprotocol, conform de Gedragscode Flora en Fauna van Rijkswaterstaat, zullen voorafgaand aan de start van de werkzaamheden de gewenste maatregelen worden opgenomen.

Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van das worden niet overtreden. Een ontheffing van de Wnb is daarmee niet aan de orde. Vervolgonderzoek is niet nodig.

4.4.3 Conclusie

Het aspect 'flora en fauna' vormt geen belemmering voor de realisatie van de boscompensatie op het perceel ten oosten van de verzorgingsplaats Oudenhorst, mede doordat de werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen.

4.5 Kabels en leidingen

Binnen het plangebied is een hoogspanningslijn (Tennet / Joulz) en een hogedruk gasleiding (Gasunie) gelegen. De beschermingszones zijn vrij van opgaande beplanting en worden ingezaaid met gras-/kruidenvegetatie.

Met de belemmeringen van de hoogspanningslijn en de gastransportleiding is rekening gehouden in het inrichtingsplan.

Conclusie

De beschermingszones van de aanwezige kabels- en leidingen zijn gerespecteerd in het inrichtingsplan, hierdoor zijn er vanuit dit aspect geen belemmeringen.

5 Wijze van bestemmen

5.1 Algemeen

Het wijzigingsplan 'Boscompensatie Oudenhorst' heeft tot doel een juridisch-planologische regeling te scheppen het gebruik van de gronden in het plangebied, waarbij de realisatie van de boscompensatie mogelijk wordt gemaakt. In de voorgaande hoofdstukken is het initiatief getoetst aan de wijzigingsvoorwaarden en is geconcludeerd dat aan alle voorwaarden is voldaan. Het wijzigingsplan sluit qua plansystematiek aan op het bestemmingsplan 'Buitengebied Leersum 2005, herziening 2009' van de gemeente Utrechtse Heuvelrug.

5.2 Methodiek

5.2.1 Verbeelding

Het inrichtingsplan voor de boscompensatie is vertaald op de verbeelding van voorliggend wijzigingsplan. Qua systematiek is aangesloten bij de systematiek van het bestemmingsplan 'Buitengebied Leersum 2005, herziening 2009'. De gronden binnen het plangebied worden bestemd als 'Natuurgebied'.

5.2.2 Regels

De regels van het wijzigingsplan zijn ondergebracht in vijf hoofdstukken:

- Hoofdstuk 1 (artikelen 1, 2 en 3) bevatten de inleidende bepalingen. Deze regels beogen een eenduidige interpretatie en toepassing van de overige, meer inhoudelijke regels en van de verbeelding te waarborgen.
- Hoofdstuk 2 bevat de beschrijving in hoofdlijnen;
- Hoofdstuk 3 (artikel 4) bestaat uit de beschrijving van de bestemming 'Natuurgebied'.
- Hoofdstuk 4 (artikelen 5,6 en 7) bevat de bijzondere bepalingen;
- Hoofdstuk 5 (artikel 8 t/m 12) bevat de algemene bepalingen, zoals de aanlegvergunning, het gebruik van gronden en bouwwerken, de strafrechtelijke bepalingen en de slotregel.

5.3 Bestemming

In het plangebied is één enkelbestemming en twee dubbelbestemmingen opgenomen. Hieronder volgt een beschouwing van deze bestemmingen.

Natuurgebied

De bestemming 'Natuurgebied' wordt gebruikt voor gebieden waar landschappelijke en natuurwaarden van belang zijn. Deze bestemming is bedoeld voor de instandhouding van de aldaar voorkomende landschaps- en natuurwaarden, zoals geomorfologische, bodemkundige, landschapsviuele, en ecologische waarden. Recreatief medegebruik is niet toegestaan. Voor het bouwen van overige bouwwerken gelden de strikte regels. Het oprichten van gebouwen is niet toegestaan.

Hoogspanningsleiding en aardgastransportleiding

De voor 'hoogspanningsleiding' en 'aardgastransportleiding' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming, mede bestemd voor de aanleg, instandhouding en bescherming van de hoogspannings- en aardgastransportleiding. Binnen deze bestemming mag alleen worden gebouwd ten dienste van de betreffende leiding. Een aanlegvergunningplicht is onderdeel van deze bestemming.

6 Uitvoerbaarheid

6.1 Economische uitvoerbaarheid

Voorliggend wijzigingsplan is onderdeel van het project 'wegverbreding A12 Utrecht Lunetten – Veenendaal', waarbij de mitigatie en compensatie op verschillende locaties langs de A12 noodzakelijk is. Het project wordt gefinancierd door de Rijksoverheid (Rijkswaterstaat). Het project is hiermee economisch uitvoerbaar.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Stakeholdersoverleg

Op 7 juni 2017 heeft een stakeholdersoverleg met alle kabel- en leidingbeheerders plaatsgevonden. Het betreft de volgende stakeholders:

- Tennet/Joulz (hoogspanningslijn)
- Gasunie (gastransportleiding)
- Stedin (elektriciteit)
- Waterschap Vallei en Eem (hoofdwatgang)
- Vitens (waterleiding)
- Gemeente Utrechtse Heuvelrug (persiïool)

Met de in dit overleg benoemde belemmeringen van de hoogspanningslijn en de gastransportleiding is rekening gehouden in het inrichtingsplan.

Vooroverleg

Het ontwerp wijzigingsplan 'Boscompensatie Oudenhorst' is overeenkomstig artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening in vooroverleg gezonden naar de betrokken overheidsdiensten en instanties.

De Provincie Utrecht en het waterschap Vallei en Veluwe hebben aangegeven dat het wijzigingsplan geen aanleiding geeft tot het maken van opmerkingen. Gasunie en TenneT hebben een inhoudelijke vooroverlegreactie ingediend. Deze vooroverlegreacties hebben geleid tot een aanpassing van het wijzigingsplan. Voor de beantwoording van de vooroverlegreacties wordt verwezen naar de nota van beantwoording vooroverlegreacties in de bijlage.

Verder doorloopt het wijzigingsplan de procedure van artikel 3.9a van de Wet ruimtelijke ordening. Het ontwerp wijzigingsplan is gedurende zes weken ter visie gelegd. Gedurende deze periode is geen zienswijze ingediend.

Het wijzigingsplan is op 23 februari 2018 vastgesteld.